

RECENZJA W POSTĘPOWANIU
W SPRAWIE NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO
DR N. MED. JUSTYNIE DORF (Z D. ZIŃCZUK)
W DZIEDZINIE NAUK MEDYCZNYCH I NAUK O ZDROWIU,
DYSCYPLINIE NAUKI MEDYCZNE

Niniejsza recenzja została wykonana na podstawie Uchwały nr 348/2023 Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 26 października 2023, powołującej komisję habilitacyjną w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr n. med. Justynie Dorf (z d. Zińczuk) w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne, wszczętym w dniu 31 maja 2023 r.

Zgodnie z art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.) stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień doktora;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub
 - b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub
 - c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;

3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Doktor Justyna Dorf jako osiągnięcie naukowe określiła cykl publikacji pod wspólnym tytułem „Homeostaza redoks u pacjentów z rakiem jelita grubego”. Do wniosku załączone zostały:

- 1) kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora potwierdzona przez Uniwersytet Medyczny w Białymstoku (zał. 1a);
- 2) autoreferat (zał. 3);
- 3) wykaz osiągnięć naukowych oraz analiza bibliometryczna (zał. 4);
- 4) publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego i oświadczenia współautorów (zał. 5a, 6a)
- 5) inne publikacje wchodzące w skład dorobku naukowego
- 6) załączniki potwierdzające współpracę z jednostkami zagranicznymi i krajowymi (zał. 8 a-h)
- 7) wykaz projektów naukowych realizowanych w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku w roli kierownika i/lub współwykonawcy (zał. 9)
- 8) zaświadczenie o przyznaniu środków finansowych w konkursie Miniatura 6 (zał. 10)

Na podstawie złożonej przez dr Justynę Dorf dokumentacji należy stwierdzić, że:

- 1) Stopień naukowy Doktora w dziedzinie nauk medycznych w dyscyplinie medycyna został nadany Pani Justynie Zińczuk przez Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku dnia 22 listopada 2016 r. na podstawie rozprawy doktorskiej zatytułowanej „Ocena ekspresji białek regulatorowych cyklu komórkowego w zmianach przedrakowych zewnątrzwydzielniczej części trzustki” napisanej pod kierunkiem prof. dra hab. Andrzeja Kemonia.
Recenzentami rozprawy byli prof. dr hab. Jadwiga Snarska i dr hab. Stanisław Góźdz.
- 2) Osiągnięcie naukowe, w postaci cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych pod tytułem „Homeostaza redoks u pacjentów z rakiem jelita grubego” składa się z czterech publikacji wieloautorskich,

w których Kandydatka jest pierwszym autorem (w trzech jako Justyna Zińczuk, w jednej jako Justyna Dorf). Dołączone oświadczenia określają szczegółowy wkład współautorów w powstawanie tych publikacji. Łączny IF publikacji wchodzących w skład cyklu, zgodnie z rokiem opublikowania, wynosi 18.823 i według bazy Web of Science Core Collection, prace te są cytowane 99 razy, (na dzień 4 stycznia 2024). Należy tutaj dodać, że publikacja 3 (zał. 5c) nie figuruje w bazie Web of Science Core Collection, co należałoby skorygować.

Ponadto, jako inne wchodzące w skład dorobku naukowego, kandydatka wykazuje publikacje dotyczące:

- ekspresji białek adhezyjnych w śródnabłonkowej neoplazji trzustki (dwie),
- oceny ekspresji tenzyn w raku żołądka (dwie);
- poziomu ceramidów i markerów stanu zapalnego w raku jelita grubego (dwie);
- oceny poziomu przeciwciał po podaniu szczepionki BNT11622b2 pracownikom służby zdrowia (dwie);
- oceny wartości diagnostycznej markerów stanu zapalnego u pacjentów z COVID-19 (trzy);

Łącznie, według bazy Web of Science Core Collection, kandydatka jest współautorką 39 publikacji. Prace te są cytowane 304 razy, a H-index wynosi 10 (na dzień 4 stycznia 2024). Według tej samej bazy prace te zostały opublikowane przez wydawnictwa MDPI (jedenaście), Dove Medical Press Ltd (siedem), Termedia Publishing House Ltd (siedem) i skategoryzowane jako 'Immunology' (dziesięć), 'Medicine General Internal' (dziesięć), 'Gastroenterology Hepatology' (sześć).

- 3) Uniwersytet Medyczny w Białymstoku jest jedynym miejscem pracy kandydatki. Jako aktywność naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni przedstawiono potwierdzenia współpracy z jednostkami zagranicznymi i krajowymi. Jednak wszystkie prace cyklu publikacji „Homeostaza redoks u pacjentów z rakiem jelita grubego” afiliowane są w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku (przez wszystkich współautorów). Idealnie byłoby, gdyby kandydatka odbyła staż naukowy. Praca w innej instytucji, najlepiej zagranicznej, pozwala poszerzyć umiejętności pracownika

naukowego, nie tylko praktyczne.

Niemniej w poradniku 'Recenzje w postępowaniach o awans naukowy', opracowanym przez Radę Doskonałości Naukowej w roku 2022 można znaleźć stwierdzenie: 'na przedmiotową opinię nie powinna wpływać ocena, czy osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, jak i ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych, czy też popularyzujących naukę'. Stosując się do tej porady, ta część nie wpłynie na ostateczną ocenę.

Główne zastrzeżenia

We wszystkich pracach wchodzących w skład cyklu publikacji można znaleźć informację, że badania zostały przeprowadzone z zachowaniem zasad etycznych stosowanych w badaniach medycznych z udziałem człowieka opracowanych przez Światowe Stowarzyszenie Medyczne (ang. World Medical Association) w Deklaracji Helsińskiej. Punkt 23 tego dokumentu stanowi: 'Protokół badania musi zostać przedłożony w celu rozpatrzenia, skomentowania, udzielenia wytycznych i zatwierdzenia właściwej komisji bioetycznej przed rozpoczęciem badania'.

Informacje, które można znaleźć w poszczególnych pracach wyglądają następująco:

Publikacja 1 (zał. 5a): 50 pacjentów poddanych zabiegowi chirurgicznemu w latach 2017-2018. Materiał biologiczny pobierany przed chirurgiczną resekcją guza. Grupa kontrolna – materiał pobierany od stycznia 2018 do stycznia 2019. Zgoda Komisji Bioetycznej R-I-002/48/2019 z dnia 31.09.2019;

Publikacja 2 (zał. 5b): 29 pacjentów poddanych zabiegowi chirurgicznemu w latach 2017-2019. Materiał biologiczny pobierany w trakcie chirurgicznej resekcji guza. Zgoda Komisji Bioetycznej R-I-002/48/2019 z dnia 31.09.2019;

Publikacja 3 (zał. 5c): 30 pacjentów poddanych zabiegowi chirurgicznemu w latach

2017-2020. Materiał biologiczny pobierany w trakcie chirurgicznej resekcji guza. Zgoda Komisji Bioetycznej w tekście pracy (strona 6330 publikacji) R-I-002/48/2019 z dnia 31.09.2019, w oświadczeniach (strona 6346 publikacji) APK.002.99.2021 z dnia 25.02.2021;

Publikacja 4 (zał. 5d): 55 pacjentów poddanych zabiegowi chirurgicznemu w latach 2017-2021. Materiał biologiczny pobierany przed chirurgiczną resekcją guza. Grupa kontrolna – materiał pobierany od stycznia 2018 do stycznia 2020. Zgoda Komisji Bioetycznej APK.002.99.2021 z dnia 25.02.2021;

Biorąc pod uwagę fakt, że w każdej publikacji cyklu, czterech współautorów w swoich oświadczeniach wykazało ‘nadzorowanie pisania manuskryptu’ (trzech z tytułem profesora, jeden ze stopniem doktora habilitowanego), trudno jest zakładać, że wystąpiła ‘oczywista omyłka pisarska’. Na pewno istnieje jakieś racjonalne wytłumaczenie tego faktu. Jednak na chwilę obecną ta kwestia budzi duże wątpliwości.

Inne uwagi

W trzech z czterech artykułów cyklu tytuł został wyrażony w formie pytania. Celem prowadzenia badań jest znalezienie odpowiedzi. Idealnie byłoby, gdyby tytuł artykułu badawczego był bardziej informatywny. Powinien zawierać informacje na temat badań i głównych rezultatów, które udało się osiągnąć. Umieszczenie pytania w tytule sprawia wrażenie, że autorzy po przeprowadzonych badaniach nadal nie uzyskali odpowiedzi.

Konkluzja

‘Dobre praktyki w procedurach recenzyjnych w nauce’, opracowane przez Zespół do Spraw Etyki w Nauce, działający przy Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego w latach 2009 – 2010, wymuszają negatywną konkluzję recenzji.

Od samodzielnego pracownika naukowego, na którym ma spoczywać edukacja kolejnych pokoleń naukowych, wymagana jest rzetelność, dokładność, staranność. Opisane powyżej wątpliwości czy wkład w rozwój dyscypliny powstał zgodnie

z obowiązującymi zasadami dobrych obyczajów w nauce oraz bazując na wytycznych opracowanych przez Zespół do Spraw Etyki w Nauce, moja ocena wniosku dr Justyny Dorf jest negatywna.

Poznań 08.01.2024

prof. dr hab. Robert Olek